

Gommarus Michiels

"Prawo karne", T. II : "Kara",
Marian-Alfons Myrcha, Warszawa
1960 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 5/1-2, 308-310

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. MARIAN-ALFONS MYRCHA, „PRAWO KARNE”

Komentarz do Piątej Księgi Kodeksu Prawa Kanonicznego. Tom II. „Kara”, Część I, „Przepisy Ogólne”. Warszawa, Akademia Teologii Katolickiej, 1960. — ss. 1032.

Inde ab anno 1956 Auctor in Ephemeridibus „Polonia Sacra” et „Prawo Kanoniczne”, sub ductu Facultatis Juris Canonici Academiae Theologiae Catholicae Varsaviensis editis, tot publicavit studia summe scientifica unum alterumve juris canonici poenalis thema in extenso, et solide quidam, pertractantia¹, ut a canonistis hodiernis linguam polonicam callentibus merito haberetur in hac materia specialiter peritus atque vivide expectaretur generalis et systematicus totius juris poenalis canonici commentarius ab eo promissus.

Nuperime prodiit primus, seu rectius secundus, hujus commentarii tomus, in quo longe et late exponuntur principia generalia ad normam Codicis Juris Canonici relate ad poenas ecclesiasticas in genere (can. 2215—2240) et relate ad utrumque poenarum ecclesiasticarum genus in specie, videlicet relate ad poenas medicinales seu censuras (can. 2240—2254) et relate ad poenas vindicativas (can. 2286—2290) valentia. „Longe et late”, inquam, quinimo longius et latius quam hucusque ab ullo Codicis commentatore factum fuerit. Non autem longe et late tantum, sed et methodice, solide atque profunde, severissime servato, quoad diversas quaestiones ab eo agitatas, ordine vere scientifico sibi ab initio praestabilito: exponendo scilicet, attentis fontibus et litteratura praecipua in variis linguis europaeis publicata, notiones fundamentales, evolutionem historicam juris et doctrinae, disciplinam actualem vi Codicis Juris Canonici inaequivoce vel, in casibus inter Auctores controversis, probabilius vigentem, memorata hinc inde disciplina plus minusve simili aut diversa relate ad easdem quaestiones in jure et doctrina poenali Status civilis polonici aliorumque Statuum civilium propugnata.

¹ Inter quae studia specialiter adnoto: — „Zwalnianie z cenzur w świetle przepisów Prawa Kanonicznego”, Warszawa 1957, ss. 124 (excerpta ex „Polonia Sacra” 1957, p. 87—210); — „Ekskomunika”, Warszawa 1959, (excerpta ex „Polonia Sacra” 1957, n. 4, s. 85—220; 1958, n. 1, 81—176, n. 2, s. 15—81; „Prawo Kanoniczne” 1958, s. 29—182); — „Interdykt” Warszawa 1960, ss. 228 (excerpta ex „Prawo Kanoniczne” 1959, n. 1—2, s. 73—330); — „Depozycja i Degradacja”, Warszawa 1960, ss. 108 (excerpta ex „Prawo Kanoniczne” 1959, n. 3—4, s. 125—232).

Ex indice analytico valde extenso et perspicuo in fine operis proposito (p. 1015—1032) sat superque constat Auctorem revera confecisse commentarium quammaxime *completum* omnium et singulorum principiorum generalium ad „poenas” ecclesiasticas se referentium. In decem capitibus synthetice ordinatis et in varias paragraphos et partes subalternis subdivisis Auctor successive exponit: — conceptum (juridicum, canonicum, sociologicum, philosophicum) et finem poenae, in specie ecclesiasticae (p. 5—98); — divisionem poenarum ecclesiasticarum ratione earum objecti (materiales et spirituales), finis specifici (vindictivae et medicinales seu censurae), fixationis in norma poenali (determinatae et indeterminatae), formae iuridicae (a jure et ab homine), modi irrogationis (latae et ferendae sententiae), remissionis (reservatae et non reservatae), legitimitatis (justae et injustae, p. 99—254); — principia generalissima de imputabilitate ad poenarum irrogationem requisita (in casu delicti perfecti, conatus delicti, concursus delictorum vel delinquentium p. 255—271); principia generalia incursionem poenarum latae sententiae regentia tum quoad incursionem ipsam (prout lex poenalis habet verba praesumpserit, ausus fuerit aliave similia vel minus), tum quoad earum effectus, tum causas ab eorum observantia excusantes, tum quoad potestatem superiorum exigendi earum observantiam (p. 272—347); — principia generalia in applicatione poenarum ferendae sententiae attendenda (in specie aequa proportio cum delicto servanda, potestas iudicis augendi, temperandi vel omittendi poenam lege statutam (p. 348—469); — principia specialia respective in applicatione censurarum et in applicatione poenarum vindictivarum attendenda (in specie contumacia ad censuram incurrendam requisita et monitio canonica ante ejus impositionem praemittenda, impositio censurae in delinquentes ignotos (p. 460—492); — principia in concursu delictorum applicanda (p. 493—519); — principia generalia poenarum, remissionem ordinantia (in specie modi diversi dispensationis et absolutionis, potestas ad poenas remittendas requisita, facultates vi juris communis Ordinario concessae, conditiones et modi remissionis, forma et effectus remissionis) necnon principia specialia quoad absolutionem a censuris in casibus ordinariis, in casibus urgentioribus, in periculo mortis (p. 520—687); — extinctionem juris puniendi delicta, in specie propter mortem vel morbum mentalem punientis, propter expiationem poenae, propter impossibilitatem physicam aut moralem exsequendi poenam, propter desistentiam a contumacia, propter retorsionem propter praescriptionem delicti aut poenae, propter mutationem legis poenalis (p. 688—864); — applicationem et declarationem poenarum modo judiciali, per sententiam judicialem, vel modo extra-judiciali administrativo, per modum praecepti peculiaris (in specie notio, finis, objectum et effectus tum sententiae criminalis tum applicationis aut declarationis extra-judicialis; remedia

appellationis vel recursus contra applicationem judicialem et administrativam poenae medicinalis vel vindicativae (p. 865—975).

Ad *methodum* quod spectat, opus scientificum Auctoris indubitanter dicendum est omni laude dignum et exigentiis didacticis summopere adaptatum. Expositio doctrinae lucidissima est, praesertim ob numerosas divisiones, distinctiones et conceptuum explanationes, non tantum in se logicas, sed et extra obvia manifestas. Allegatio fontium et auctorum expositionem doctrinae corroborantium valde copiosa est, quinimo hinc inde forsitan aliquatenus exaggerata, et in eorum citatione continuo repetita scrupulose servantur severissimae methodologiae exigentiae. Sub respectu methodico Auctor, ni fallimur, potius peccat qualitatium excessibus quam earundem defectu aut negligentia.

Ad ipsam *doctrinam* quod attinet, ea maxima ex parte dicenda est vera et regulariter solide demonstrata. A priori sane est obvium quod inter fere innumeras quaestiones in opere maximae molis ab Auctore pertractatas, in specie inter quaestiones jamdiu controversas neque nunc authentice solutas, una alterave adest circa quam contra doctrinam ab Auctore propugnatam afferri possunt quaedam argumenta plus minusve cogentia, vel merito desiderantur explanationes ampliores aut subtiliores, vel, e contra, non immerito reprehendi potest prolixitas quaedam inutilis aut vana. Nolumus autem in iis singulariter examinandis et critice ponderadis terere tempus². Malo, e contra, sincerissime et vehementer congratulari Auctori, — olim in Universitate Catholica Lublinensi discipulo diligentissimo et jamnunc Magistro incunctanter inter praecipuos juris canonici poenalis specialistas enumerando, — ob opus revera *magistrale* nobis exhibitum. Speramus sub brevi vulgatum iri novum tomum de poenis ecclesiasticis in specie; qui tomus, ut jamnunc merito suspicatur ex extensis et optimis monographiis de excommunicatione, de interdicto, de depositione et degradatione, ab eo publicatis, certocertius aequivalebit tomo supra laudato.

P. Dr Gommarus Michiels

Professor honorarius Universitatis Catholicae
Lublinensis et professor consociatus Pontificii
Instituti Romani Utriusque Juris

² Conferri potest opus nuperrime a me editum: P. Gommarus Michiels, *De delictis et poenis*. Tornaci — Desclée 1961. Vol. I, *De delictis* (can. 2195—2213), ed. altera, XVI — 395 p.; Vol. II, *De poenis in genere* (can. 2214—2240), XIII, 523 p.; Vol. III, *De poenis in specie* (can. 2241—2313), XVI — 475 p.